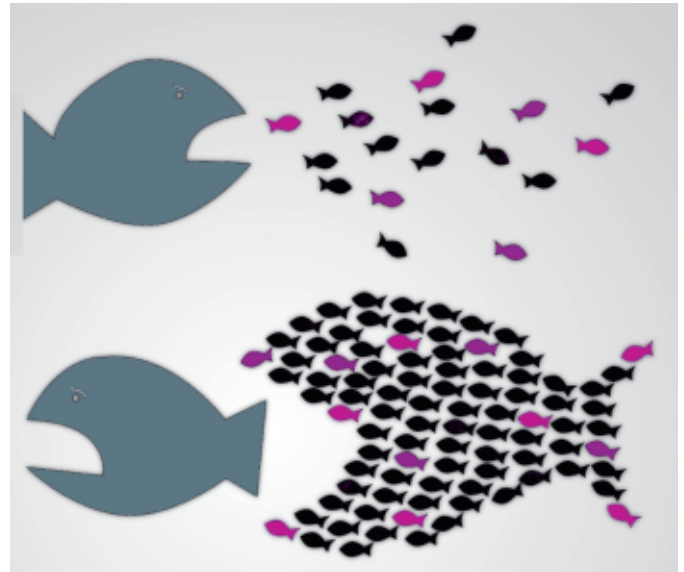

MODELS ECONÒMICS I DECISIONS POLÍTIQUES

Hom sap que la majoria de mitjans de comunicació de masses són part d'alguna de les poques empreses d'oci i entreteniment que formen un veritable oligopoli. També hom sap que aquestes empreses es dediquen a guanyar diners i poder. Per fer-ho necessiten induir els nostres pensaments, desitjos, esperances i ideals cap a uns terrenys determinats (Noam Chomsky ho explica força bé a "Las 10 principales estrategias de manipulación mediática") perquè arribem a ser uns bons, pacients, resignats i obedients ciutadans consumidors que alhora se sentin i es creguin lliures.

Un d'aquests terrenys determinats és aquell en el que hem de creure que l'economia funciona per sí sola, que està fora del control polític i social. Que només una minoria de gent es capaç d'entendre-la i poder-la gestionar (per això es posen al front d'Itàlia, de Grècia, o del Banc Central Europeu, directius "tècnics" que es consideren bons gestors)

Però de vegades, si sabem llegir amb atenció, les mateixes notícies que pretenen reforçar en les nostres ments aquestes veritats absolutes, aquest pensament únic podem descobrir una altra realitat. Per exemple, que una societat pot organitzar-se fora del lliure mercat i la propietat privada. O si més no, en aquells sectors claus pels habitants d'un país: energia, comunicacions, transport i serveis bàsics (alimentació, sanitat, habitatge, educació). Llegim doncs un article aparegut a La Vanguardia el 9 d'octubre de 2012 i signat per l'enviat especial, Fernando García. Es titula " L'empresa espanyola perd oportunitats d'expansió ":

"LA VIDA SEGUEIX EXACTAMENT IGUAL" PER A LES EMPRESES ESPANYOLES DESTACADES A VENEÇUELA DESPRÉS DE LA REELECCIÓ DEL GOVERNANT VENEÇOLÀ I AUTOPROCLAMAT PROMOTOR DEL SOCIALISME DEL SEGLE XXI, HUGO CHÁVEZ. ES EL PRIMER QUE VA DIR A AQUEST DIARI EL PRESIDENT DE LA CAMBRA VENEÇOLANO-ESPANYOLA DE COMERÇ (CAVESPA), EL MADRILENY EUGENIO DE LA VEGA. PERÒ NO HI HA CAP DUBTE —VA ADMETRE— QUE LA DERROTA DE L'OPOSITOR HENRIQUE CAPRILES, DEFENSOR DEL CAPITALISME SOCIAL A L'ESTIL DEL BRASIL, SUPOSA LA PÈRDUA D'UNA OPORTUNITAT CLARA PER A UNES QUANTES COMPANYIES EN DISPOSICIÓ DE CONSTRUIR I GESTIONAR GRANS INFRAESTRUCTURES I SERVEIS AL PAÍS LLATINOAMERICÀ.

SI ELS VENEÇOLANS HAGUessin OPTAT PEL CANVI, EL GOVERN DE CAPRILES "PROBABLEMENT HAURIA OBERT AL SECTOR PRIVAT MOLTES CONCESSIONS AVUI CONTROLADES PER L'ESTAT EN SECTORS MOLT INTERESSANTS PER A L'EMPRESA ESPANYOLA", VA EXPLICAR DE LA VEGA. ES REFERIA AL CONTROL D'AUTOPISTES, PORTS I AEROPORTS, AIXÍ COM AL PETROLI, L'ENERGIA I ELS TRANSPORTS. ESPANYA JA ÉS PRESENT EN AQUESTS TRES ÚLTIMS ÀMBITS, AMB REPSOL EN L'EXPLOTACIÓ DEL GAS, EL CONSORCI CAE EN LA RENOVACIÓ DEL METRO DE CARACAS O DURO FELGUERA EN EL SUBMINISTRAMENT D'ELECTRICITAT A LA MATEIXA CAPITAL.

MOVISTAR, BBVA, MAPFRE, ACCIONA I ENTRECUBIERTAS TAMBÉ DESTAQUEN A VENEÇUELA, ON L'OBERTURA ECONÒMICA DE PRINCIPI DELS ANYS NORANTA VA AFAVORIR L'ENTRADA DE GRAN PART DE LES MULTINACIONALS QUE HI HA INSTAL·LADES, VA ASSENYALAR DE LA VEGA. AQUESTES FIRMES OBTENEN GRANS BENEFICIS EN LA QUE OFICIALMENT S'ANOMENA REPÚBLICA BOLIVARIANA DE VENEÇUELA, PERÒ TROBEN GRANS DIFICULTATS PER REPATRIAR-LOS. ES TRACTA D'UN VERITABLE "CORRALITO" QUE IMPEDEIX ALS EMPRESARIS DE TREURE DEL PAÍS GRANS QUANTITATS DE DINERS, MÉS ENLLÀ DE PETITES PORCIONS DE TRANSFERÈNCIES QUE A LES MÀTRIS ES PERMET "MOLT LENTAMENT I AMB COMPTAGOTES". EN AQUESTES CIRCUMSTÀNCIES, ALS INVERSORS NO ELS QUEDA CAP ALTRA OPCIÓ QUE REINVERTIR AL MATEIX TERRITORI TOTS ELS INGRESSOS QUE PODEN —NATURALMENT DINS DE LA SEVA CONVENIÈNCIA— I ACUMULAR DE MOMENT LA RESTA. "PARLEM DE CENTENARS DE MILIONS", SUBRATLLA EL PRESIDENT DE LA CAMBRA.

MOLT MENYS SIGNIFICATIVA ÉS LA PRESÈNCIA A LA NACIÓ DE PETITES I MITJANES EMPRESES AMB SEU A ESPANYA. SOBRETOT PER LA PRÀCTICA IMPOSSIBILITAT DE COMPETIR AMB L'ESTAT EN LA IMMENSA MAJORIA DELS ÀMBITS RELACIONATS AMB EL CONSUM BÀSIC; PERÒ TAMBÉ PELS OBSTACLES BUROCRÀTICS PER ACONSEGUIR SUBMINISTRAMENTS, PER LES RESTRICCIONS EN PREUS I MARGES EN AQUESTA ECONOMIA DIRIGIDA, PER LA MANCA CRÒNICA DE PRODUCTES, PELS PROBLEMES DERIVATS DE LA PECULIAR POLÍTICA CANVIÀRIA DEL GOVERN I PER LA PRIORITAT QUE AQUEST CONCEDEIX ALS PAÏSOS "AMICS" I ALS SEUS SOCIS COMERCIALS A L'AMÈRICA LLATINA.

Reflexionem-hi. Podríem plantejar-nos algunes preguntes com ara aquestes:

1. Per començar, el títol: "L'empresa espanyola perd oportunitats d'expansió"

1.1. Només l'empresa espanyola o tota empresa privada que vol lucrar-se amb els serveis bàsics?

1.2. Qui són els accionistes d'aquestes empreses espanyoles?

1.3. Què interpretem aquí per expansió?

1.4. Quin benefici m'aporta a mi com a "ciudadà" de l'estat espanyol els guanys que fan aquestes empreses arreu del món? El BBVA guanya molts diners a Amèrica llatina però a mi em cobren les mateixes comissions.

2. Construir i gestionar grans infraestructures i serveis - hauria obert al sector privat moltes concessions avui controlades per l'Estat - control d'autopistes, ports i aeroports, així com al petroli, l'energia i els transports.

2.1. Quins avantatges i quins inconvenients té que aquests sectors estratègics d'un país estiguin en mans privades? Pensem en nosaltres mateixos.

2.2. Què preval més en aquest article, el bé comú (el que és de tots) o l'interès individual (els guanys d'uns accionistes)? Què valores tu més en general, el bé comú, el que és públic o el que és privat, particular? Per què?

3. Aquestes firmes obtenen grans beneficis - "corralito" que impedeix als empresaris de treure del país grans quantitats de diners, més enllà de petites porcions de transferències que a les matrius - als inversors no els queda cap altra opció que reinvertir al mateix territori tots els ingressos que poden.

3.1. L'article sembla indignar-se perquè hi ha governs que intenten impedir la fugida de capitals. Que la riquesa, els beneficis, que s'ha generat dins el país es reinverteixi en el propi país, quines avantatges pot tenir pels seus habitants?

4. La pràctica impossibilitat de competir amb l'Estat en la immensa majoria dels àmbits relacionats amb el consum bàsic - les restriccions en preus i marges en aquesta economia dirigida - la prioritat que aquest concedeix als països "amics" i als seus socis comercials a l'Amèrica Llatina.

4.1. Creus que hi ha relació entre el "lliure mercat" en serveis bàsics i la fam i mortalitat infantil a l'anomenat Tercer Món? Pots posar algun exemple?

4.2. Si hi ha relació per què creus que l'article fa una lectura negativa que aquests serveis bàsics estiguin controlats per l'Estat?

4.3. Creus que Veneçuela és una economia dirigida? Llegeix bé el final del segon paràgraf i l'inici del tercer del resum de l'article.

4.4. Fins i tot consideren negatiu que un país prefereixi com amics preferents als seus veïns. Què en penses tu?